

WILD ZOEKERS

**Dé natuurclub voor jongens
en meiden van 8 tot 16 jaar**

**vogels spotten, surfen,
vleermuizen zoeken met
de batdetector, kamperen,
GPS-speurtochten maken,
paddestoelen fotograferen...**

**Je beleeft het
met WILDzoekers!**

WILDzoekers is de natuurclub voor jongens en meiden van 8 tot 16 jaar van Vereniging Natuurmonumenten, Vogelbescherming Nederland, De Vlinderstichting, SOVON Vogelonderzoek Nederland, Zoogdiervereniging VZZ, Jeugdbond voor Natuur- en Milieustudie en Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie.

Met WILDzoekers kun je het hele jaar door de natuur in. Vleermuizen spotten met de batdetector, paddestoelen ontdekken, op kamp met andere WILDzoekers of op uilentocht. Als je mooie foto's hebt gemaakt, zet die dan op je werkblad zodat andere WILDzoekers ze kunnen zien!

Activiteiten

Bijna alle activiteiten zijn gratis voor WILDzoekers. Je kunt je aanmelden voor WILDavonturen via de website: www.wildzoekers.nl. Binnenkort kun je meedoen met de volgende WILDavonturen:

Wat: Natuurdag Overleven
Wanneer: zo 5 februari
2006, 11:00 uur

Tijdens deze speurtocht kom je van alles te weten over hoe dieren en planten de winter overleven.
Waar: Bezoekerscentrum de Wieden (St. Jansklooster, Overijssel)

Wat: Er zit een muis in mijn braakbal!
Wanneer: za 11 februari
2006, 14:00 uur

Kom ook eens braakballen uitpluizen van een uil. Botjes, haren, schildjes van kevertjes en zelfs schedeltjes van de spitsmuis vind je terug in een braakbal van een uil. Vanmiddag gaan we zo'n braakbal uitpluizen en ontdek je al pluizend wat de uil zoal op het menu had staan. Je komt zo natuurlijk ook van alles te weten over hoe dit

dier leeft en woont.
Waar: Bezoekerscentrum Oisterwijk (Oisterwijk, Noord-Brabant)

Wat: Voorjaarsvakantie in De Wieden
Wanneer: za 18 t/m zo 26 februari
2006 op zo, di, wo, do, vr, za van 11:00-15:00 uur

Ga op pad voor de speurroute: Kruipt in de huid van... Daarna kun je tegen betaling een nestkastje maken. Kosten per nestkastje: leden 3 euro, niet leden 5 euro.
Waar: Bezoekerscentrum de Wieden (St. Jansklooster, Overijssel)

Wat: Blotekontenpad
Wanneer: za 18 februari t/m zo 5 maart 2006 op zo, di, wo, do, vr, za van 10:00-15:00 uur

Uitgezette route voor gezinnen met kinderen van 4 t/m 12 jaar. Langs de route kom je verschillende blote konten tegen en ontdek je hoe de dieren, die bij de kontjes horen, op de Veluwezoom leven.
Waar: Nationaal Park Veluwezoom, (Rheden, Gelderland)

Landelijke vlinderdag 2006: de nieuwe vlinderatlas en meer

De jaarlijkse landelijke dag van De Vlinderstichting wordt gehouden op zaterdag 11 maart 2006 in De Reehorst in Ede. Het ochtenddeel zal in het teken staan van de nieuwe atlas, 'Dagvlinders van Nederland - verspreiding en bescherming'. Neen, de atlas zal dan nog niet klaar zijn, maar hij ligt dan al wel bij de drukker. In dit standaardwerk, dat wordt uitgegeven in de serie Fauna van Nederland, wordt erg veel informatie gegeven over het voorkomen van dagvlinders, over de veranderingen die de afgelopen tientallen jaren zijn opgetreden en over wat nodig is voor behoud en herstel van de dagvlinders in Nederland. Tijdens het ochtenddeel van de vlinderdag zullen er bijdragen te zien zijn die daarmee te maken hebben. Het thema biedt ook volop ruimte aan lezingen over (al dan niet bedreigde) dagvlindersoorten met fraaie dia's.

Uiteraard zijn er ook weer schitterende vlinder- en libellenfilms te zien, er is een bijdrage van Geert de Vries met mooie opnamen van libellen en een lezing over nachtvinders en een bijdrage over het succesvolle vlinderproject in Zuidwolde. Ook zullen weer een of meer Gouden Vlinders worden uitgereikt aan personen die zich op bijzondere wijze hebben ingezet voor de vlinders. Tijdens de ruime pauzes bent u in de gelegenheid om de informatiestands te bezoeken en om uw natuurboekenverzameling weer aan te vullen bij de gespecialiseerde boekenverkopers en bij De Vlinderstichting. Maar bovenal is het dé gelegenheid om met honderden andere vlinder- en libellenliefhebbers te genieten van boeiende verhalen en kleurrijke beelden. Een mooie start van het nieuwe vlinder- en libellenseizoen.

Programma:

09.30 uur	Ontvangst met koffie/thee
10.00 uur	Opening
10.10 uur	De nieuwe rode lijst dagvlinders
10.30 uur	Zuid-Kennemerland: een vlinderrijk gebied
10.50 uur	Vlaamse vlinders
11.10 uur	Koffie- en theepauze
11.40 uur	Kleine pages
12.00 uur	Uitreiking Gouden Vlinder(s)
12.15 uur	Wie-kent-quiz
12.30 uur	Lunchpauze
14.00 uur	Libellen in Drenthe
14.20 uur	Vlinderproject Zuidwolde
14.40 uur	Koffie- en theepauze
15.10 uur	Nachtvinders
15.30 uur	Uitslag Wie-kent-quiz
15.40 uur	Film: bedreigde soorten in Noordwest-Overijssel
15.50 uur	Afsluiting
16.00 uur	Einde

Theo Verstrael
Chris van Swaay
Mariet Eggenkamp & Joost Mourik
(nog niet bekend)

Kars Veling
Jan-Willem Sneep
Dick Groenendijk

Geert de Vries
Joop Verburg & Henk Bosma

Jaap Zwier
Dick Groenendijk
Annette van Berkel
Theo Verstrael

Landelijke Vlinderdag

11 maart 2006, 10.00 - 16.00 uur in de Reehorst te Ede

Toegang: € 8,-; Lunch: € 10,-

U kunt zich aanmelden door middel van de bon in dit blad.

De landelijke dag: dé plek om andere vlinder- en libellenliefhebbers te ontmoeten! Komt u ook?

Rectificatie

In mijn voorwoord in de vorige Vlinders heb ik Peter de Boer alle eer gegeven van de ontdekking van de oostelijke witsnuitlibel in Friesland. Dat was niet terecht. De populatie is ontdekt tijdens een excursie van de NJN in het gebied. Maarten Schrama van de NJN was de scherpe waarnemer die de soort ontdekte en daarmee natuurminnend Nederland verstedend deed staan. Peter de Boer was vervolgens wel betrokken bij het bevestigen van die waarneming waarmee is geïllustreerd hoe waardevol de inzet van en samenwerking met de jeugdbonden is. Bij deze hoop ik de geschiedschrijving van deze spectaculaire ontdekking weer recht te hebben gedaan.

Theo Verstrael

Opmerkelijk

In het novembernummer 2005 van Vlinders zijn in de rubriek Opmerkelijk de namen van de fotografen weggevalen. De foto van de roltong van de dagpauw-oog is gemaakt door Richard Diepstraten. En Harrie Oude Breuil legde de nachtpauwoog vast op de gevoelige plaat. Heet dat eigenlijk nog wel zo in dit digitale tijdperk?

Geen belasting meer

Met ingang van 1 januari 2006 worden nalatenschappen en schenkingen aan kerkelijke, levensbeschouwelijke, charitatieve, culturele, wetenschappelijke of het algemeen nut beogende instellingen geheel vrijgesteld van het successie- en schenkingsrecht. In 2005 was het tarief 8%. Dat wil dus zeggen dat ook De Vlinderstichting geen belasting meer hoeft te betalen over uw donaties en schenkingen!

Cursus vlinders/libellen tellen

Vlinders en libellen zijn aantrekkelijke dieren. Door hun fraaie kleuren en de metamorfose die ze doormaken van ei, via rups en pop naar vlinder zijn veel mensen geboeid. Libellen hebben de bijzondere overgang van waterdier naar vliegend landdier.

Daarbij komt dat vlinders en libellen een spannende levenswijze hebben. Iedere soort heeft haar eigen mechanismen om te overleven en om te zorgen dat ze nageslacht krijgen. Dat is een hele prestatie, want het zijn verwende en kritische dieren, die het in ons steeds voller wordende land moeilijk hebben. Veel soorten gaan sterk achteruit en zijn bedreigd. Een aantal soorten zijn officieel beschermd in Nederland.

Tijdens deze cursusavonden wordt ingegaan op de vlinders en libellen die in uw regio aanwezig zijn en hoe je deze kunt herkennen. Nadruk zal liggen op de beschermde soorten. Welke beschermde soorten komen in deze omgeving voor en hoe leven ze? Wat zijn de bedreigingen? Waar moet je ze zoeken en hoe moet je ze tellen? Uiteraard wordt de avond verluchtigd met schitterende beelden, zowel stilstaand als bewegend!

Na afloop van de avond gaat u naar huis met het zekere voor-nemen om de komende zomer goed op bepaalde vlinders en libellen te gaan letten en deze gegevens ook door te geven zodat ze gebruikt kunnen worden voor onderzoek, behoud en herstel van die soorten.

De avonden over vlinders zullen worden verzorgd door Kars Veling, die over de libellen door Jaap Bouwman, beide al jaren bij De Vlinderstichting actief.

Waar en wanneer zijn er cursussen?

Vlinders:

Drenthe:	19 april, 20.00 - 22.30 uur,	Beilen
Veluwe:	25 april, 20.00 - 22.30 uur	Apeldoorn
Achterhoek:	18 mei, 20.00 - 22.30 uur	Doetinchem
Noord-Brabant-West	30 mei, 20.00 - 22.30 uur	Breda
Noord-Brabant-Oost	1 juni, 20.00 - 22.30 uur	Eindhoven

Libellen:

Wieden e.o.:	17 april, 20.00 - 22.30 uur
Oostelijke vechtplassen:	1 mei, 20.00 uur - 22.30 uur
Noord Brabant:	15 mei, 20.00 uur - 22.30 uur

Kosten:

Ter dekking van de onkosten wordt er een bedrag van € 5,- gerekend. Hiervoor krijgt u koffie en/of thee, kaartmateriaal en schriftelijk materiaal over de herkenning van soorten.

Opgeven:

U kunt zich per post of per e-mail voor de cursus opgeven bij Helicon Opleidingen: t.a.v. mw. C. Flohr Postbus 109 6880 AC Velp c.flohr.mv@hlc.nl

Minimaal twee weken voor aanvang van de cursus krijgt u plaats, routebeschrijving en overig materiaal toegestuurd.

Doe mee aan de 1001-soortendag

Op zaterdag 27 mei zal er in bijna 30 bezoekerscentra de 1001-soortendag worden gehouden. Dan zullen rond die bezoekerscentra mensen het veld in trekken om zoveel mogelijk planten en dieren op naam te brengen. Niet als een wed-

strijd, maar als manier om de mensen duidelijk te maken hoeveel verschillende dier en plantensoorten er in hun directe omgeving voorkomen. Het is een facet van de biodiversiteit waar de mensen op deze manier mee in aanraking komen.

De Vlinderstichting is zelf actief bij het bezoekerscentrum van Natuurmonumenten in Oisterwijk. Samen met onze partners in de VOFF (dat is een overkoepeling van twaalf organisaties die natuurgegevens verzamelen: NEV, Tinea, Anemoon, EIS-NL, Floron, Sovon, RAVON, BLWG, NMV, KNNV en VZZ) gaan we met tientallen specialisten de omgeving van het bezoekerscentrum in kaart brengen. Het gaat hierbij met name om de natuurgebieden Oisterwijkse vennen, Kampina en de Loonse en Drunense Duinen. Vanaf 10.00 uur bent u van harte welkom om mee te lopen en te tellen met allerlei soortspecialisten.

De andere bezoekerscentra die meewerken en waar u van harte wordt uitgenodigd om mee te werken zijn:

- BC De Zandwaaier, Overveen
- BC De Zwerfkei, Tiel
- BC De Boswerf, Zeist
- BC Dwingelderveld
- Wilderniscave de Waard,

Millingerwaard

- De Hompesche Molen, Limburg
- NME centrum St. Elisabethshof, Haalen
- BC De Wieden
- Infopunt de Kemphaan, Almere
- NBC Klein Profijt, Hoeksewaardsche landschap
- MEC Breda
- Infocentrum De Noordwester, Vlieland
- BC NP Duinen van Texel/EcoMare
- BC De Grote Rivieren, Heerwaarden
- Natuurmuseum Nijmegen
- Streekcentrum Alblasterwaard
- BC De Meinweg, Herkenbosch
- NAC De Weerribben
- BC Oostvaardersplassen
- BC Drentsfriese wold
- BC Mijl op Zeven, Ospel
- BC Sallandsche Heuvelrug
- BC De Biesbosch
- Het Boomkroonpad, Drouwen Drenthe
- BC Zandenbos, Nunspeet
- BC Arckemheen
- BC De Veldschuur, Staphorst

Dvd 'Libellen in Nederland'

Primeur! Op de Landelijke Vlinderdag zal voor het eerst de dvd 'Libellen in Nederland' te koop zijn. Het is een film van 70 minuten waarin je je kunt vergaapen aan het uitsluipen, poetsen, eten, vliegen, paren en eitjes afzetten van 61 libellensoorten. Het is misschien wel de eerste bewegende veldgids ter wereld waarmee je je kennis kunt testen. Maar je kunt je ook laten overspoelen door wat er te zien valt en te horen (veel vogel-, sprinkhaan- en kikkergeruiden) als je op je hurken aan de waterkant gaat zitten. De dvd is gemaakt door Weia Reinboud en Tienieke de Groot, en in samenwerking met de KNNV uitgegeven. De precieze prijs is nog niet bekend, maar reken op maximaal € 15.

Wij waren nogal verrast na het lezen van het artikel 'Het groentje overtoert de Waddeneilanden' van Piet Zumkehr in Vlinders nummer 4 2005. Niet over de waarnemingen die hierin beschreven worden, maar wel over de data die hierin genoemd zijn. Reeds in 2003 hebben wij op Vlieland drie groentjes waargenomen. Eén exemplaar (man) in het gebied net ten noorden van het bos Bomenland, aan de westkant van het eiland (op 8 mei), vlakbij de bosrand (langs de gemarkeerde wandelroute aldaar). Eén exemplaar (man) in het gebied achter de Nieuwe Eendenkooi en één exemplaar (ook een man) tussen de Nieuwe Eendenkooi en het bos van Lange Paal (beide op 9 mei). De vlinders vlogen in duingebied begroeid met (struik)heide en lage struikjes, waarop ze vaak rustten.

Toen wij in 2005 weer op Vlieland waren zijn we weer op dezelfde plaatsen gaan wandelen en telden we maar liefst zo'n 30 groentjes (op 12 mei) langs de noordrand van het bos Bomenland (en dat uitsluitend vanaf het wandelpad). In deze periode zagen we ook 19 groentjes (ook op 12 mei) in vergelijkbare biotopen ten westen van het bos bij Lange Paal en tot maximaal 5 (op 13 mei) aan de oostkant van het eiland net ten oosten van het bos en ten zuiden van camping Stormmelk. Steeds werden lage struikjes als rustplaats gebruikt en vlogen de groentjes (met name mannetjes) zeer frequent rond, fanatiek achter elkaar aan jagend (territoriaal gedrag). Het feit dat we niet buiten de gemarkeerde wandelpaden zijn geweest doet vermoeden dat op het eiland nog (veel) meer exemplaren moeten rondvliegen. Al met al kan geconcludeerd worden dat niet 2004 het vestigingsjaar van het groentje op Vlieland is, maar dat dit in ieder geval 2003 is (of misschien nog eerder? In 2002 hebben wij in ieder geval in dezelfde periode op Vlieland geen groentjes waargenomen.). Mogelijk zijn er nog eerdere waarnemingen (al dan niet gepubliceerd) die dit kunnen bevestigen. Op Terschelling is de soort tenslotte al in 1994 voor het eerst waargenomen (aldus de auteur). Wellicht dat er naar aanleiding van het artikel van Piet Zumkehr nog meerdere waarnemingen van Vlieland (van eerdere data) binnenkomen?

Anne Diephuis & Saskia van Rouveroy

Onderstaande tentoonstellingen van De Vlinderstichting zijn ondergebracht bij ExpoRent. Informatie over verhuur en beschikbare perioden is te verkrijgen bij ExpoRent, tel. 0481 420164, of exporent@ecomarkt.nl. Of kijk op www.exporent.org.

- Herstel dagvlinders gaat in op achtergronden van de achteruitgang van de dagvlinders en de mogelijkheden die er zijn voor herstel. Huurprijs: € 250,- per vier weken.
- Vlinders in de duinen is een fraai vormgegeven tentoonstelling over het Nederlandse duingebied en de vlinders die daar voorkomen. Huurprijs: € 350,- per vier weken.
- Vlinders in het veenweidegebied behandelt vlindersoorten die kenmerkend zijn voor het veenweidegebied. Huurprijs: € 75,- per vier weken.
- Tuinieren met planten en dieren stimuleert mensen om hun tuin op een natuurvriendelijke manier in te richten en te onderhouden. Huurprijs: € 125,- per vier weken.

KNNV organiseert cursus Veldbiologie in Tilburg en Apeldoorn

De KNNV organiseert het komend voorjaar twee basiscursussen Veldbiologie. Het is een cursus voor geïnteresseerde beginners, die meer willen weten en ervaren over de Nederlandse natuur: landschapen, planten, vogels, waterleven, insecten, lagere planten. Het zijn 6 avonden en 2 excursies. Iedere avond bestaat uit een korte inleiding met daarnaast veel praktische oefening voor de deelnemers. De cursussen worden gehouden:

- In Tilburg op de woensdagen: 12/4, 19/4, 26/4, 3/5, 10/5, 17/5 en twee excursies op de zaterdagen 22/4 en 13/5.
- In Apeldoorn op de maandagen 24/4, 1/5, 8/5, 15/5, 22/5, 29/5 en twee excursies op de zaterdagen 22/4 en 6/5.

De kosten van deze cursus zijn € 40,- voor KNNV-leden en € 50,- voor niet-leden, inclusief cursusmaterialen en consumpties. De deelnemers krijgen een bevestiging van hun deelname. Opgeven en meer informatie voor deze cursus bij de KNNV (030) 231 47 97 of bureau@knnv.nl

Lezingen

Wilt u een lezing laten verzorgen, kijk dan op www.vlinderstichting.nl onder de knop vlinders & libellen/meer weten/lezingen of bel 0317 467346 voor meer informatie.

14 maart, 19.30 uur: Vlinders en hun omgeving - Kars Veling
Serviceflat Atlanta, Stationsplein 132, Velp. Entree € 2,50, gasten € 3,-

16 maart, 20.30 uur: Bloemen en hun bezoekers - Jaap Bouwman
Cultureel Centrum, Julianalaan 1, Sprang-Capelle.
Informatie: mevr. J. Zwijgers, tel. 0416 276687. Entree € 3,- incl. koffie

28 maart, 20.00 uur: Bloemen en hun bezoekers - Kars Veling
Natuurmuseum Brabant, Spoorlaan 434, Tilburg
Informatie: Mevr. Y. Zandbergen, tel. 013-5717010. Entree gratis

Giften

Van mevrouw H.L. van A.-P. te D.H. ontvangen wij jaarlijks een mooie gift. Dit jaar werd er € 250 op onze rekening bijgeschreven.

Van Adviesbureau Sticht en Gelre te Ede ontvingen wij € 500.

Hartelijk dank voor deze ondersteuning van ons werk!

Vlinderreizen 2006

Eco Tourist Services is een kleine reisorganisatie, gespecialiseerd in vogel- en natuurreizen voor echte natuurliefhebbers. In 2006 staan vier vlinderreizen op het programma: Bulgarije (16 t/m 25 juni), Noord-West Griekenland (28 juni t/m 5 juli), de Spaanse Pyreneeën (8 t/m 15 juli), en Slowakije (1 t/m 8 augustus). De reizen zijn volledig verzorgd en worden begeleid door ervaren Nederlandse vlinderaars, waaronder Kars Veling van De Vlinderstichting. Meer informatie en foto's vindt u op

www.ecotouristservices.nl of bel 0521-383519 voor de (nieuwe) reisbrochure.

Zin om een vlindertuin aan te leggen?

In het departement Aveyron, een (F) staat een volledig gerestaureerd boerderijtje met 35.000 m² weiden en bos. De eigenaren zoeken iemand die in ruil voor een gratis verblijf wil helpen met de aanleg van een vlindertuintje naast de boerderij. Interesse? Neem contact op met Jan Peeters-Cornelissens, Groene Wandeling 14, 2970 's Gravenwezel (België), tel.: 00.32.3.289.66.98, liefst 's avonds tussen 18 en 23 uur.

Zadenlijsten KNNV-afdelingen

De zadenlijst 2006 van De Hoornbloem is uit. Er staan maar liefst 250 soorten op vermeld. Bovendien worden 7 mengsels aangeboden. De lijst van 19 pagina's vermeldt per soort de bloeitijd, hoogte, standplaats en andere informatie over de plant. De prijzen van zaden en mengsels zijn onveranderd gebleven en bedragen respectievelijk € 0,80 en € 2,50. De lijst is in te zien of te downloaden van www.knnv.nl/hoorn of te bestellen via de post: gireer € 2,50 op gironummer 369 2553 van Natuurinfocentrum De Hoornbloem, Dorpsstraat 10 A te Zwaag.

Ook bij de KNNV afd. Regio Delft is de zaadlijst 2006 verschenen. Op de homepage <http://www.knnv.nl/afd.RegioDelft> is de lijst te downloaden. De lijst bevat planten die op klei-, zand-, veen-, kalkgrond en in een gewone voedselrijke tuingrond kunnen groeien in totaal 97 soorten. Deze lijst bevat soor-

Tentoonstelling 'Het hangt in de lucht'.

ten waarop vlinders, hommels, wilde bijen, zweefvliegen afkomen. De zaden zijn door de leden van de KNNV in hun eigen tuin verzameld, dus niet in het wild. Ze kosten € 0,50 per zakje. (exl. portokosten). Wilt u deze lijst ontvangen? Stuur een aan u zelf gerichte, gefrankeerde envelop aan: KNNV afd. Regio Delft, Postbus 133, 2600 AC DELFT of via e-mail: afd.RegioDelft@knnv.nl.

Het hangt in de Lucht

Is het een luchtballon, of zie je de donkere wolken al hangen en vrees je voor regen? En luchtvervuiling, wat is dat precies? Op dit soort vragen krijg je antwoord in de tentoonstelling 'Het hangt in de Lucht'. De tentoonstelling is tot en met 2 april 2006 te zien in het Milieu Educatie Centrum in Eindhoven. In deze tentoonstelling kunnen kinderen vanaf 10 jaar zelf aan de slag met het thema lucht. Rond het thema lucht komen verschillende aspecten aan bod, die op een leuke en tot de verbeelding sprekende manier worden gepresenteerd. Daarnaast worden veel vragen over lucht beantwoord. Het MEC is geopend op zater-

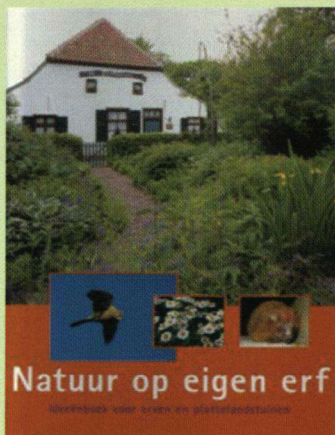
dag, zondag en maandag van 13.00 tot 17.00 uur, dinsdag t/m vrijdag van 9.00 tot 17.00 uur. Milieu Educatie Centrum, Gennepeweg 145, 5644 RS Eindhoven, tel. 040 2594700, email: mec@milieudienst.sre.nl internet: www.mecelv.nl

Genootschapsdag NHGL

Op zaterdag 4 maart 2006 organiseert het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg de jaarlijkse Genootschapsdag. Deze bijeenkomst is niet alleen bedoeld als ontmoetingsdag voor leden met andere groene organisaties, maar juist ook om een breed publiek kennis te laten maken met het veldonderzoek in Limburg en speciaal met het Natuurhistorisch Genootschap. De Genootschapsdag is daarom voor iedereen gratis toegankelijk en vindt vanaf 10.00 uur plaats in het Bisschoppelijk College Broekhin te Roermond. Het wordt een dag waar een breed scala aan Limburgse natuuronderwerpen aan de orde zal komen. Het meest actuele programma is te vinden op de website van het Natuurhistorisch Genootschap: <http://www.nhgl.nl/project/genootschapsdag/index.asp>.

Farm Lator: vlinderen met oog voor de omgeving

Excursieboerderij Farm Lator organiseert natuurvakanties. De gastheer van Farm Lator is een Nederlandse ecooloog en ex-medewerker van De Vlinderstichting met een brede en actuele kennis van de vlinders, vogels en planten in het noordoosten van Hongarije. Hoewel er van toerisme nog maar weinig is te merken, staan topnatuurgebieden als het Bükk-gebergte en de beroemde Hortobagy-steppe in een toenemende belangstelling van vlinderaars en vogelaars uit West-Europa. En niet zonder reden. Op het erf van Farm Lator bijvoorbeeld, gelegen op de grens van Nationaal Park Bükk, vliegen meer dan vijfhonderd soorten macro-lepidoptera. Farm Lator heeft twee aspecten van natuurtoerisme hoog in het vaandel: authenticiteit en respect voor natuur en lokale bevolking. Tijdens het verblijf worden de gasten als het ware ingebed in de landelijke en natuurlijke omgeving. Zij overnachten in gerestaureerde boerderijen of op een mooi en natuurlijk gelegen camping. Er wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de diensten van de lokale bevolking. Bovendien komt een deel van uw uitgaven ten goede aan lokale natuurbeschermingsprojecten. Wilt u ook wel eens verwend worden met 'exotische' soorten als een hongaarze zwever of een tsarenmantel, of gewoon genieten van een buddleija vol met keizersmantels en adippevlinders, aarzel dan niet. Voor meer informatie over verblijfsmogelijkheden op en de activiteiten van Farm Lator, bel tel.: 0036 49 336133 of bekijk www.farmlator.hu. Zie ook het artikel in Vlinders, februari 2000, en de advertentie elders in dit blad.

Natuur op eigen erf

Bij de uitgeverij Roodbont is onlangs *Natuur op eigen erf* uitgebracht. Het heeft als ondertitel: *Ideeënboek voor erven en plattelandstuinen*. Daarmee is het doel van het boek goed weergegeven. Het is een tocht door het platteland van Nederland en in elke provincie worden twee tuinen bezocht. De natuurwaarden en de kansen die je hebt om allerlei planten en dieren in je tuin te krijgen verschillen natuurlijk met het landschapstype waarin de tuin ligt. In de eerste hoofdstukken wordt dan ook ingegaan op de verschillende landschappen en op de natuur- en cultuurwaarden daar. Ook is er een algemeen hoofdstuk over hoe je de natuur in je tuin kunt versterken.

Maar de kern van het boek zijn de bezoeken in de provincie. Niet alleen wordt de tuin voorgesteld, maar ook degenen die hem onderhouden. De bewoners vertellen hoe ze tot de inrichting zijn gekomen en wat ze hebben gedaan om de tuin in de huidige vorm te krijgen. Voor sommigen is dat 'terug naar vroeger' omdat ze hun tuin of erf weer in de oorspronkelijke staat wilden terugbrengen, voor anderen is het juist de omvorming naar natuurtuin. Het is een

zeer leesbaar boek en erg geschikt om ideeën uit op te doen. Het zijn veelal grote en prachtig gelegen tuinen en niet iedereen heeft evenveel grond tot zijn beschikking, maar bij ieder bezoek zijn er voorbeelden waar je ook in je eigen omgeving je voordeel mee kunt doen.

Hoewel het geen vlindertuinenboek is komen vlinders toch zeer regelmatig terug. Het feit dat je er met een buddleja niet bent, omdat vlinders zich ook moeten kunnen voortplanten bijvoorbeeld, maar ook het feit dat je niet te netjes moet zijn omdat je dan erg veel dierlijk leven wegpest komt in het boek aan de orde. Door de persoonlijke invalshoek en het feit dat overal foto's en kaartjes bij staan wordt het een zeer leesbaar geheel en het is zeker een aanrader voor mensen die meer met hun tuin of erf willen doen.

Natuur op eigen erf (2005). Centrum voor Landbouw en Milieu, Landschapsbeheer Nederland en Uitgeverij Roodbont. Prijs € 24,50 ISBN 90-75280-74-2.

Kars Veling

Duinvlinders
Op vleugels van parelmoer door Zuid-Kennemerland
Negenduizendnegenhonderdtachtig kilometer gelopen, vierhonderdnegenentwintigduizend-achthonderdvijfenveertig vlinders gezien, geteld en genoteerd; negenennegentig kilometerhokken onderzocht en zesenvieftig vlinderroutes jaar in jaar uit gelopen. En dit alles samengevat in 192 pagina's.....

De dagvlinderwerkgroep Zuid Kennemerland is in 1992 opgericht en in 2005 is hun levens-

werk gepubliceerd: een boek over de vlinders in de duinen tussen IJmuiden en de Zilk. Het is meer geworden dan een atlas. Uiteraard staan er verspreidingskaartjes in, maar de werkgroep heeft zoveel andere zaken onderzocht en uitgezocht dat het grootste deel van het boek wordt ingenomen door beschrijvingen van de vlindergezelschappen in het duin, het duin gezien door vlinderogen en boeiende zaken die uit het jarenlange onderzoek naar voren kwamen.

De KNNV uitgeverij heeft er een schitterend boek van gemaakt, boordevol foto's, tekeningen en kaartjes en door de soepele en heldere manier waarop het is geschreven leest het als een roman. Kortom: een ware aanrader voor iedereen die geïnteresseerd is in vlinders, maar helemaal voor mensen die regelmatig de duinen intrekken. Als bonus is door de werkgroep ook een wandelgidsje geschreven met vlinderwandelingen door het gebied. Hierin staan routebeschrijvingen en kaartjes van wandelroutes die in het onderzoeksgebied (De Amsterdamse Waterleidingduinen en Nationaal park Zuid-Kennemerland) te maken zijn, met natuurlijk

leuke weetjes over de vlinders die je tijdens je wandeling kunt tegenkomen.

Mourik, Joop & Marieke Eggenkamp-Rotteveel Mansveld (2005). *Duinvlinders - op vleugels van parelmoer door Zuid Kennemerland*. KNNV Uitgeverij, Utrecht. (ISBN: 90 5011 217 X).

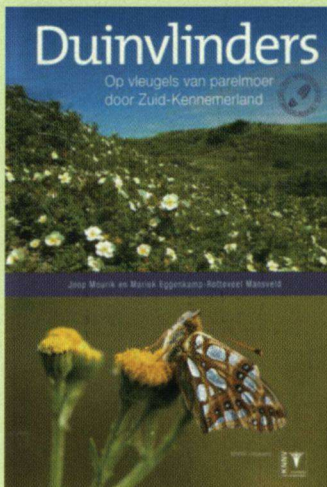
Kars Veling

De poëtische totaalvisie van Geert De Kockere

Het leven is een hachelijk avontuur. Soms hang je aan een zijden draadje, dan weer val je met je neus in de boter. En overall om ons heen kun je dit drama bijwonen, gadeslaan, en zelfs voor even vastleggen, hoe vluchtig het ook lijkt. Enerzijds is het van kosmische proporties, voor zichzelf absoluut belangrijk, anderzijds is het volstrekt nietig en broos.

De dichter en fotograaf Geert De Kockere heeft een serie ongewone boekjes met insectenfoto's gemaakt, waarin 's levensdrama's onder de loep worden genomen. 'Tuinmannen en de grote vragen kwam' op mijn weg, maar er is een hele reeks, waaronder ook *Tuinmannen*, *Tuinmannen en de kunst van zijn en zien*, en *Tuinmannen en de sprong in het wilde weg*. Hierin worden steeds fraaie en boeiende insectenfoto's aan de boven en onderkant voorzien van een regel luchtig filosofisch

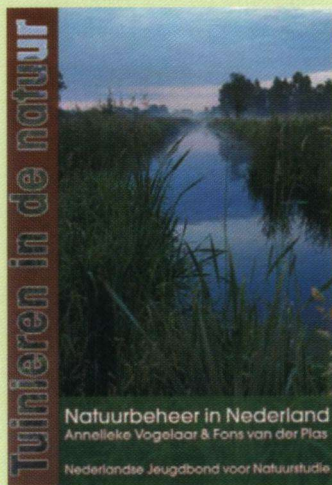
of poëtisch commentaar. Het insect wordt een spiegel van onszelf. Enerzijds spreken de foto's voor zichzelf, anderzijds prikkelt De Kockere ons met een reeks kwinkslagen langer te kijken of zelfs door te denken. Woord en beeld versterken elkaar, omdat De Kockere's woorden spelen met de half verborgen sfeer die uit een opname spreekt. De foto van het insect wordt tot een beeld van het leven in het algemeen. De vergelijking met haiku's dringt zich hier op: deze korte gedichten proberen ook in al hun kortheid door te dringen tot het wezen der dingen. In plaats van te kijken naar het aantal leden van de voelspriet of de aanwezigheid van een precostaal lobje, benadert De Kockere het insect als een individu met een lot en herinnert hij er ons aan dat mensen en andere wezens uiteindelijk in hetzelfde bootje zitten. Ook wij balanceren voortdurend tussen hoop en vrees, pech en dom geluk. Ons leventje houdt ooit op, maar het komt erop aan wat je onderweg allemaal uitspookt en wat je meemaakt. Het roept de vraag op hoe je hier komt, wat je overkomt en wat het geluk is dat je zoekt en misschien vindt. (Overigens waarschuwt De Kockere achter in het boek dat hij er met zijn intuïties over de ziel der zespotigen wel eens naast kan zitten. "Elke gelijkenis met bestaande personen berust op louter toeval of is het toevallig resultaat van de verbeelding".)

De boeken van De Kockere laten weer eens zien dat insecten eigenzinnige fotomodellen zijn, die niet alleen een wetenschappelijke analyse verdienen, maar soms ook een gedicht. Onder hun geharnaste uiterlijk schuilt een haast ongrijpbare psychodelische schoonheid en broosheid,

die niet gemakkelijk vast te leggen is. De foto's van De Kockere zijn overigens allemaal digitaal en zonder flits gemaakt. "En dit", verklapt ons de fotograaf "om de tuinmannen zo weinig mogelijk te storen bij hun zoektocht..."

Geert De Kockere. Tuinmannen en de grote vragen. Uitgeverij De Eenhoorn; Medaillon Geschenkböeken. ISBN 90-5838-301-6. Prijs € 18, 50. Informatie: www.eenhoorn.be; www.tuinmannen.be.

Pouwels Slurink
(pouwelslurink@ru.nl)

Tuinieren in de natuur

Natuurbeheer in Nederland, waar dit boekje over gaat, is een breed onderwerp. Daarom is de informatie hierin toegespitst op de volgende drie vragen. Hoe komt het dat natuurgebieden vaak sterk van elkaar verschillen? Waarom doen we aan natuurbeheer en wat voor natuur hebben we eigenlijk voor ogen? En wat houden natuurbeheermaatregelen in de praktijk precies in?

Dit boekje is gepubliceerd in het kader van het thema 'Tuinieren in de natuur' en kan besteld worden via www.jeugdbondsuitgeverij.nl.

Het bestellen van boeken bij KNNV Uitgeverij

Onderstaande boeken kunnen alleen worden besteld bij de KNNV Uitgeverij en wel door het overmaken van het verschuldigde bedrag vermeerderd met € 3,75 handling- en verzendkosten op giro nr. 13028 t.n.v. KNNV Uitgeverij te Utrecht. Vermeld hierbij titel en/of bestelcode en - als u dat bent - 'donateur van De Vlinderstichting'. U kunt ook bestellen via www.knnvuitgeverij.nl. Prijzen zijn geldig tot 1 mei 2006 en zolang de voorraad strekt. Hebt u vragen over boeken, bel dan KNNV Uitgeverij, tel. 030 2333544.

Dagvlinders in beeld

In dit boekje wordt de levenswijze van dagvlinders beschreven, gevolgd door een uitgebreide bespreking van 30 soorten dagvlinders die doorgaans te zien zijn in de stad of tijdens een wandeling. Een aantal van deze soorten staat ook afgebeeld op de uitklapkaart achterin. Bestelcode D46. Prijs € 4,95. Voor donateurs € 3,95.

Veldgids dagvlinders

Hierin worden alle 150 dagvlindersoorten van het Europese laagland beschreven. Deze rijk geïllustreerde gids bevat ook een aantal afbeeldingen van in het veld herkenbare rupsen, duidelijke vliegtijdtabellen en recente verspreidingsgegevens. Bestelcode VG11. Prijs € 24,95. Voor donateurs € 21,95.

Veldgids libellen

Tweede druk met Rode Lijst van Nederland en Vlaanderen. In deze gids worden alle 96 Noord- en Midden-Europese libellensoorten beschreven. De

beschrijvingen van de 96 soorten worden aangevuld met duidelijke zwart-witte tekeningen en prachtige kleurenfoto's. Bestelcode VG9. Prijs € 27,95. Voor donateurs € 24,95.

Vlinders in de tuin.

Tuinideeën en praktische tips

Dit boek is bedoeld voor iedereen die er plezier aan beleeft te zien welke kleine dieren meegenieten van de tuin en daar de inrichting en het onderhoud ook op wil aanpassen. Het geheel is geïllustreerd met vele kleurenfoto's en tekeningen van Marjolein Bastin. Naast ideeën over de aanleg en de inrichting van een tuin voor insecten, worden de insecten besproken die u kunt gaan zien in uw eigen tuin. KNNV Uitgeverij, Utrecht. ISBN 90-5011-124-6. Bestelcode D49. Aanbieding: nu € 12,95, voor donateurs € 9,95.

Bosrandbeheer voor vlinders en andere ongewervelden

In het boek 'Bosrandbeheer voor vlinders en andere ongewervelden' wordt besproken welke voorwaarden ongewervelden aan bosranden stellen. Er wordt niet alleen aandacht besteed aan de mogelijkheden die beheerders hebben om bosranden voor deze groep geschikt te maken, maar ook hoe getoetst kan worden of het beheer succesvol is geweest. Het boek is samengesteld met subsidie van de Regeling Draagvlak Natuur en onderdeel van een samenwerkingsproject van De Vlinderstichting, EIS Nederland en Helicon Opleidingen MBCS Velp. Bestelcode D 82. Prijs € 24,95. Voor donateurs € 19,95.

Het bestellen van verrekijkers en overige artikelen bij De Vlinderstichting

De artikelen uit De Vlinderwinkel, met uitzondering van de boeken, kunt u bestellen via info@vlinderstichting.nl of tel. 0317 467346. Prijzen zijn geldig tot 1 mei 2006 en zolang de voorraad strekt. De prijzen zijn inclusief verzendkosten.

Vlinderzoekkaart

Deze kaart toont in één oogopslag de 20 algemeenste vlinders. Bestelnr. 0006.

Prijs € 2,-. Bij afname van minimaal 20 stuks € 1,-.

Een libellen- of rupsenzoekkaart kunt u kopen bij Stichting Veldwerk NL, Het Woldhuis 11, 7325 WN Apeldoorn, tel. 055 3667199.

Spreekbeurtpakket

Met een boekje over en plaatjes van vlinders. Bevat tevens de poster met foto's van alle dagvlinders en de vlinderzoekkaart. Bestelnr. 0301. Prijs € 4,-.

Poster

Een kleurrijk overzicht met foto's van alle Nederlandse dagvlinders. Bestelnr. 0211.

Prijs € 2,-. Bij afname van minimaal 20 stuks € 1,-.

Video Wij vlinders eisen

Wij vlinders eisen is een educatieve film voor scholen, natuur- en milieu-educatieve centra en geïnteresseerden. De drie delen zijn ook los van elkaar te gebruiken. Met duidelijke uitleg; geschikt voor kinderen vanaf 6 jaar.

Het eerste deel Vlinders kweken is bedoeld als voorbereiding op een vlinderproject met echte vlinders op school. Te zien is hoe kinderen eitjes, rupsen, poppen en vlinders verzorgen.

In Van ei tot vlinder kun je zien hoe vlinders zich ontwikkelen: kleine rupsjes kruipen uit het ei, eten, poepen en vervellen, verpoppen zich en komen als vlinder tevoorschijn.

Het laatste deel Hoe leven vlinders? behandelt de eisen die vlinders stellen aan hun omgeving en de redenen waarom vlinders niet overal kunnen leven.

Bestelnummer 0607.

Prijs: € 18,50.

Prime Butterfly Areas

De Vlinderstichting en British Butterfly Conservation hebben in opdracht van het Ministerie van LNV, een overzicht gemaakt van de belangrijkste vlindergebieden in Europa. Dat heeft geresulteerd in een Engelstalig boek van bijna 700 pagina's waarin 403 vlindergebieden beschreven worden. Deze gebieden zijn niet alleen voor natuur- en vlinderbeschermers van belang, maar kunnen ook een fantastische leidraad vormen bij de planning van vakanties en vlinderreizen. Wie weet zit uw favoriete vlindergebied er ook bij?

Bestelnummer: 0031.

Aanbieding: **nu van € 48,50 voor € 13,50.**

Cd-rom Tuin(d)ieren; dieren-leven in de tuin

Tuin(d)ieren is een praktische cd, boordevol informatie, tekeningen, foto's en geluiden van bijna 300 algemeen in Nederlandse tuinen voorkomende dieren en hun favoriete planten.

Met uitgebreide lijst van meer dan 400 planten, zowel wilde als tuinplanten, die voedsel bieden aan dieren in de tuin.

Bestelnr 0606.

Aanbieding: nu € 8,50.

Bij het kijken naar vlinders en libellen is het reuze handig om een verrekijkertje bij de hand te hebben. Van een afstandje kunt u zo bepalen welke soort het is. De vermelde minimale afstand waarop scherp gesteld kan worden, kan per persoon verschillen. Met name bij oudere personen is deze afstand vaak groter. Voor de kijkers geldt een levenslange garantie mits de kijker normaal gebruikt wordt natuurlijk. We hebben een aantal kijkers getest en goed genoeg bevonden om via De Vlinderstichting aan te bieden. Bestelnummer 0497 kwam bij ons als beste uit de test.

Bushnell 8x25 Powerview

Een degelijke compacte porro-prisma kijker met een mooi helder beeld. Uitstekende prijs-kwaliteitverhouding. Prima kijker voor brildragers.

Minimale instelafstand: 1,80 m

Gewicht: 260 gram

Bestelnummer: 0494

Prijs: € 77,-

Bushnell 8x25 Legacy

Dakkant compact kijker met Bak-4 prisma en meervoudig gecoate lenzen. Uitstekende optiek, zeer compact.

Minimale instelafstand: 3,00 m

Gewicht: 270 gram

Bestelnummer: 0495

Prijs: € 108,-

Bushnell 8x24 Legacy

Compacte porro-prisma kijker, Bak-4 prisma en meervoudig gecoate lenzen. Handzaam, zeer heldere optiek en contrastrijk beeld.

Minimale instelafstand: 2,75 m

Gewicht: 260 gram

Bestelnummer: 0497

Prijs: € 177,-

Bushnell 10x24 Legacy

Zelfde techniek als nr. 0497, echter met vergroting 10x.

Minimale instelafstand: 3,25 m

Gewicht: 260 gram

Bestelnummer: 0498

Prijs: € 183,-

Bushnell 9x25 Legend

Top dakkant kijker met maximale uitrusting: volledig waterdicht, volledig meervoudig gecoat, Bak-4 prisma en fasecorrectie. Speciale Rainguard coating tegen beslaan van lenzen. Deze kijker levert het maximaal haalbare in scherpte, contrast en kleurweergave.

Minimale instelafstand: 1,70 m

Gewicht: 436 gram

Bestelnummer: 0500

Prijs: € 375,-

Bushnell 8x32 Legend

Top in de optiek, zelfde specificaties als nr. 0500, maar dan met 32 mm lens. Presteert nog steeds prima in de schemering! Is een uitstekende all-round kijker, maar als perfect getest voor vlinderstudie.

Minimale instelafstand: 1,20 m

Gewicht: 676 gram

Bestelnummer: 0499

Prijs: € 555,-

Buitenvlinders

De Vlinderstichting verkoopt decoratieve buitenvlinders, bestand tegen weer en wind. Informatie en een bestellijst kunt u krijgen bij De Vlinderstichting, tel. 0317 467346. Zie ook de advertentie elders in dit blad of kijk op www.butterflyman.nl.